

nický“ charakterizovaný rytmičností, výraznou zvukovou strukturou, rozkladem syntaxe a heterogeností. Kristeva hovoří o tzv. prahu mezi vědomím a nevědomím, ve kterém spolu psychická a sociální sféra vedou dialog. Tato dialogická interakce mezi nevědomou touhou a sociálními formami vytváří jazyk, který má, stejně jako veškeré texty, nutně procesuální charakter. Práh mezi symbolickým a sémiotickým je zároveň základem pro konstrukci identity, která se pohybuje mezi těmito dvěma póly, a má tudíž také procesuální charakter, je neustále proměnlivá a pluralitní.

Podívejme se ještě podrobněji na roli mateřského těla a jeho významu při vytváření subjektivity podle Julie Kristevy. V této otázce a zároveň v přístupu ke kultuře a jazyku se Kristeva postavila proti klasickým teoriím psychoanalýzy Freuda a Lacana a naopak se nechala inspirovat rakouskou psychoanalytičkou Melanií Klein. Freud s Lacanem tvrdí, že pro vývoj dítěte v předoidipovském, resp. zrcadlovém stadiu je nejdůležitější působení otce a zvláště jeho hrozba kastrací. Kristeva odmítá tyto koncepty a volá po novém diskursu mateřství, který by přiznával význam pro rozvoj osobnosti dítěte i kultury obecně rovněž mateřskému elementu. První, předoidipovskou fázi vývoje dítěte budeme tedy nyní nazývat *sémiotickou* vzhledem k tomu, že se v tomto stadiu poprvé objevují známky budoucího procesu signifikace prostřednictvím verbálního jazyka. V předverbální fázi dítě nezískává žádný pocit vlastní oddělené identity, jeho fyzická zkušenost je součástí jednoty, kterou tvoří spolu s tělem matky. Jeho fyzickou existenci utvářejí vjemy, jako jsou tma a světlo, pravidelný pohyb dechu a potavy na jedné straně a výkalů na straně druhé. Právě postupně se ustavující řád a struktury těchto fyzických pudů a podnětů jsou nezbytným základem procesu značení – produkce významu. Bez počátečního ustavení řádu ve spojitém proudu fyzických vjemů a libidózních pudů omývajících dítě a na ně současně navazujících počátků oddělené identity by jazyk nebyl možný. Tyto rytmické, sémiotické stopy se stávají a zůstávají základem veškerého jazyka. Jazyk literatury

je pak jakýmsi mostem zpět, z tělesnosti zbavené řeči symbolična do předsociálního a předsymbolického světa mateřských pudů a tužeb.

Krátce po vydání svého díla *Revoluce v básnické řeči* Kristeva pod vlivem prožitku vlastního mateřství rozšiřuje svůj náhled na roli básnického jazyka pro přístup k sémiotice. Tvrdí, že k původní mateřské chůři je možné se dostat nejen pomocí avantgardního básnického jazyka, ale také díky biologické zkušenosti žen, která je jedinečná. Ženy tedy mají k možnému návratu do sféry původního sémiotického privilegovaného přístupu. Tento koncept Kristeva poprvé představila v eseji nazvané *Stabat mater*. Zde se zabývá mateřstvím, a to ve dvou podobách. Jednou z nich je studie kultu Panny Marie v křesťanské tradici a druhou jsou osobní vzpomínky a prožitky zaznamenané Kristevou po narození syna. Oba texty se vzájemně doplňují, i když zůstávají nezávislé a rozdělují stránky knihy na dvě části bez jasné souvislosti. Záznam vlastních prožitků působí velmi silným dojmem: „Mé tělo již není moje, krouť se, trpí, krvácí, dostává rýmu, hryže si rty, slintá, kašle, osypává se a směje. Když se však navrácí jeho radost, radost mého dítěte, jeho úsměv mi omývá jen oči. Ale bolest, jeho bolest, ke mně přichází zevnitř, nikdy nezůstává oddělená, jiná, ihned se ve mně vznítí, ani na vteřinu neposečká. Jako by ona byla tím, co jsem přivedla na svět, nechce se ode mě odloučit, sverpě se navrácí a trvale se ve mně zabydlela. Člověk nerodí v bolestech, člověk rodí bolest: je ztělesněna dítětem a natrvalo se v člověku usazuje“ (s. 207). Kristeva jím snad chce ukázat nové možnosti mateřského diskursu, který podle ní po zániku vlivu mariánského kultu a náboženství vůbec ztratil svou základnu a nyní hledá novou uspokojující formu. Rozštěpení ženského subjektu, které se odehrává během mateřství, přináší tvůrčí psychický prožitek, prožitek lásky k druhému, který se nemůže ničemu jinému vyrovnat.

Kristeva je výraznou myslitelkou a její teorie si našly mnoho příznivců i odpůrců. Pozitivně je nejčastěji hodnocena její revize klasické psychoanalýzy a odhalení dvou

5 Obě jsou převzaty z referátu M. Fink-Nielson (HR-Consultant DTC Denmark) „Paternity Leave at TDC“, předneseného na konferenci ve Vilniusu.

ŽIVOTNÍ STYL A INTERNET / Petra Rakušanová

Současné číslo se věnuje otázkám životního stylu, a tak i dnešní informace o zajímavých internetových stránkách bude věnována různým informacím z této oblasti. Klíčovými slovy při vyhledávání internetových stránek byla hesla životní styl a gender. Mezi představovanými odkazy je kladen důraz především na neziskové organizace působící v této oblasti, které dosud nebyly v této rubrice představeny, a rovněž na prezentaci různých životních stylů.

I nadále budu používat již zavedenou kategorizaci zdrojů – na konci každé informace uvádím celkové hodnocení kvality stránky (od * do *****, nejlepší hodnocení je pět hvězdiček). Mezi jednotlivé faktory patří přehlednost stránek, množství a kvalita informací týkajících se problematiky rovných příležitostí, grafická úprava atd.

KORMIDLO: Kormidlo je internetový informační katalog koordinovaný občanským sdružením Econnect a podpořený z prostředků Evropské unie. Kormidlo nabízí přehledně utříděné odkazy na témata občanské společnosti. Základní členění odkazů je věcné, s barevným odlišením organizací. Odkazy jsou přehledně roztrženy do deseti základních kategorií: Lidská práva, Sociální rozvoj a pomoc, Životní prostředí, Globalizace, udržitelný rozvoj, Kultura, Lidé a společnost, Neziskový sektor, Organizace, Zpra-

řádů jazyka, čehož využívá pro analýzu literárních děl. Avšak tím, že vnímá ženské tělo jako bližší původnímu světu sémiotična, a také neustálým polarizováním dvou modalit jazyka a z nich derivovaných opozic, jako je vědomí a nevědomí, sociální a psychické, kultura a příroda, nás pomalu ale jistě vtahuje do pasti. Tou je udržování stereotypních představ o rozdílech mezi muži a ženami a je v podstatě jedno, že ženy jsou v jejich konceptech zobrazovány v „lepší světlo“ než muži, protože v současných společnostech není příliš velká šance na to, aby se prosadilo alternativní vnímání stereotypních protikladů. S tím do jisté míry souvisí i její odlišování různých forem diskursů, které jsou sice vždy složeny z daných dvou modalit řeči, ovšem rozdíly mezi krajními formami (například mezi matematikou a básnictvím) jsou podle Kristevy zásadní. Jiní autoři či autorky naopak stírají rozdíly mezi různými diskursy a tvrdí, že vědecký diskurs se od literárního podstatně neliší, popřípadě že rozdíly mezi vědou a literaturou neexistují vůbec a upozorňují na významnou roli vyprávění v obou typech diskursů.

Největší výtky jsou obvykle směřovány vůči jazykovému projevu, který Kristeva používá. Ten je opravdu značně komplikovaný, plný nejasných pojmů, přehrášle cizích slov nebo i slov běžných, ale používaných v nových, netradičních významech. Libuše Heczková tento styl psaní v doslo-

vu ke knize označuje poněkud eufemisticky jako „past našeho konvenčního čtení“. Podle mého názoru v této pasti mnoho zájemců o dílo Julie Kristevy uvízne. Jen velmi obtížně si totiž můžeme představit, jaký význam se skrývá v některých jejích větách a výrocích (např. „Tyto charakteristické rysy mateřského těla z ženy činí bytost tvořenou záhyby, určitou katastrofu bytí, kterou nelze zahrnout pod dialektiku trojice a její doplňky“ s. 228. I když by bylo možné vybrat téměř libovolnou větu jako ukázkou). Kristeva tak z okruhu svých potenciálních čtenářů a čtenářek vyřazuje celou „nevědeckou“ část společnosti, ale i tu část vědecké komunity, která tolik nehledá inspiraci v psychoanalytických koncepcích nebo prostě jen zastává názor, že i složité věci se dají vysvětlit přístupnou cestou a vytváření natolik specifického vědeckého jazyka vědce a vědkyně izoluje od reálného světa a jeho problémů. Kristeva tak sklídila kritiku za „dělání vědy“ z pozice bílých, heterosexuálních žen vyšší střední třídy, kterou ve svých pracích vůbec nereflektuje a nijak se vůči ní nevymezuje. Jazyk lásky bych tedy spíše než laickému čtenáři či čtenářce doporučila zájemcům a zájemkyním o psychoanalýzu a její využití v lingvistice a literární teorii nebo také příznivcům poststrukturalismu a francouzské filozofie. V obou případech je ovšem vhodné se na četbu předem připravit nějakou sekundární literaturou.

POLITIKA PRACOVNÍHO ŽIVOTA VIDĚNÁ OPTIKOU SOCIOLOGIE GENDERU A TEORIE INDUSTRIÁLNÍCH VZTAHŮ / Alena Křížková

EDWARDS, P., WAJCMAN, J. 2005. *THE POLITICS OF WORKING LIFE*. OXFORD: OXFORD UNIVERSITY PRESS.

Kniha australské profesorky sociologie Australian National University Judy Wajcman a britského profesora industrial relations Warwick University Paula Edwardse je velmi slibným projektem zejména pro neobvyklé spojení dvou vý-

znamných a přitom tematicky odlišně zaměřených autorů. Judy Wajcman, která v uplynulých letech působila i na několika evropských univerzitách, je socioložkou genderových vztahů a proslavila se zejména svou knihou *Managing Like*

vodajství, informační zdroje, dokumenty a Akce. Jednotlivé kategorie obsahují stovky odkazů na neziskové organizace, dokumenty, studijní texty, odborné konference, semináře atd. Proto vybírám k podrobnějšímu představení kategorii Lidská práva, která vedle odkazu na občanská práva, práva dítěte atd., nabízí rovněž podkategorie ženská práva. Zde je možné najít odkazy na informace o ženských právech, reprodukčních právech, rovných příležitostech mužů a žen. Kormidlo rovněž nabízí možnost vyhledávání – včetně návodu a průvodce vyhledáváním – a to jak v celé databázi, tak v jednotlivých kategoriích podle regionu, země, jazyka. Dále je také možné přidat odkaz. Celkově jsou stránky velmi přehledně zpracovány, s barevným odlišením věcných odkazů a odkazů na organizace. Stránky jsou v českém jazyce.

<http://www.kormidlo.cz> | **Hodnocení: ****1/2**

ČESKO PROTI CHUDOBĚ: Česko proti chudobě je kampaň koalice skupiny českých neziskových organizací z oblasti humanitární a rozvojové pomoci, vzdělávání a dobrovolnictví. V rámci celosvětové Globální výzvy k akcím proti chudobě (GCPA) se angažují především ve zvyšování informovanosti české veřejnosti a představitelů státní správy v podobě seminářů, diskusí, školení a přírodních akcí (např. balení veřejných budov do bílé pásky, která je celosvětovým symbolem kampaně). Zajímavou součástí kampaně je podpora ze strany veřejně známých osobností – herců, zpěváků atd. (v ČR např. zpěvák a herec Richard Krajčo nebo filozof Václav Bělohradský). Stránky jsou přehledně členěny a atraktivně graficky zpracovány – pro ilustraci jednotlivých cílů jsou použity ilustrace studentů grafické školy. Na horní liště se nachází skupina odkazů představujících kampaň – O kampani, osobnosti, které kampaň podpořily – Podpora, dále pak Kalendář, Články a Média. Nalevo jsou odkazy na Požadavky kampaně, Rozvojové cíle tisí-

a Man: Women and Men in Corporate Management (Řídit jako muž: Ženy a muži v managementu firem) (Polity, 1998), která měla zásadní význam pro ustavení tématu genderových vztahů v managementu organizací v rámci sociologie, a to jak z hlediska výzkumného, tak i teoretického. V roce 2004 vydala Judy Wajcman knihu *TechnoFeminism* (Polity, 2004), což jen dokládá její zaměření v rámci sociologie zejména na genderovou strukturu společnosti a její pevné místo ve feministické sociologii. V bibliografii Paula Edwardse nenajdeme žádnou publikaci, která by se explicitně zabývala genderovými aspekty vztahů na pracovním trhu. Spojení těchto autorů je zvláštní právě proto, že v rámci sociologie práce je optika genderové sociologie osamoceným ostrovem a důsledkem je, že naprostá většina publikací nebere perspektivu genderových vztahů v oblasti práce vůbec v úvahu nebo nanejvýše zařadí na konec své knihy kapitulu o významu genderových vztahů na trhu práce. Na druhé straně stojí směr genderové sociologie práce, jež považuje autory, kteří perspektivu genderu neberou při studiu pracovních vztahů v úvahu, za genderově slepé, a pro kterou je genderovost práce a pracovního trhu jeho integrální součástí, bez níž pracovním vztahům jednoduše nemůžeme porozumět.

Slibnosti tohoto autorského spojení odpovídá i základní myšlenka knihy, kterou autoři vyslovují jako ideu protikladů. Tato idea je v globálním kontextu, do něhož ji zasazuje, velmi ambiciózní, protože se vymezují oproti pracím, jež zkoumají pracovní trh staticky a pouze z jednoho úhlu pohledu. Cílem Wajcman a Edwardse je sledovat různé protikladné síly operující v současných organizacích, a to v různých směrech. Chtějí si všimnout jak vnitřních sil, vyjádřených požadavky zaměstnanců na autonomii a kontrolu, ale také vnějších sil v podobě společenských požadavků, jako je např. sociální odpovědnost firem (corporate social responsibility). To vše zasazuje do kontextu globálních změn na trhu práce, které zjednodušeně řečeno vytvářejí protikladné tlaky být zároveň stále racionální, ale také čím dál více v pracovních vztazích akceptovat i využívat iracionalitu. Hlavní

mi tématy knihy mají být „stinné stránky moderní pracovní zkušenosti: krácení kariérních ambicí, tlaky na rodinný život, velké problémy s ambicemi pro participaci a pro posilování moci, tendence vytvářet riziko a rozhodovat iracionálním způsobem“ (s.V.) (překlad Alena Křížková).

Knihu je možné považovat za další přehledovou sociologickou učebnici, tentokrát s obsahem místy více či méně pojatým také z genderové perspektivy. První dvě kapitoly nabízejí úvodní vhled do sociologie trhu práce s důrazem na současné trendy a změny na trhu práce zejména v důsledku globalizace. Zdůrazněn je především rozrůzňující se charakter práce a její prolínání s identitou člověka, které rozšiřuje význam nejistoty pracovní pozice na integritu osobnosti; dále je zdůrazněn nárůst flexibility a také variabilita pracovní pozice v závislosti na sociálním statusu, genderu, etnické příslušnosti, věku a dalších charakteristikách. V zásadě jde o fenomén odcizení práce životu individua, které ji vykonává, ale zároveň o centralitu významu práce v životní strategii, o nárůst práce vyžadující vědění a myšlení a o nový fenomén emoční práce. Všechny tyto trendy jsou zkoumány z různých hledisek včetně genderového a základní otázkou je, jak se v závislosti na nich mění subjektivní pracovní zkušenost pracujících v jejich sociálním postavení.

Zhruba v první polovině knihy se autoři zabývají více mikroúrovní a ve druhé polovině makroúrovni pracovního trhu. Toto rozdělení má však i genderový aspekt. Zatímco v první polovině knihy je genderová sociologická perspektiva dobře integrována, ve druhé polovině se velmi rychle vytrácí, až postupně úplně chybí i tam, kde to přímo volá alespoň po zmínce o odlišných důsledcích určitých trendů vývoje pracovního trhu na muže a ženy. Téma kombinace pracovního a rodinného života a měnících se individuálních strategií a podmínek pro jejich plánování a realizaci je analyzováno ve třetí kapitole, kde je zřetelný rukopis Judy Wajcman. Opět jsou východiskem změny na globálním pracovním trhu s úvodní myšlenkou: „Dělají nové informační a komunikač-

ciletí, Koordinátory kampaně a Spolupracující organizace. Zastavíme se stručně u osmi Rozvojových cílů tisíciletí, které v roce 2000 na Summitu tisíciletí definovala Organizace spojených národů. K těmto cílům se kromě odstranění chudoby a hladu, dosažení základního vzdělání pro všechny (s důrazem na chlapce i dívky), snížení dětské úmrtnosti, boji s HIV/AIDS, zajištění udržitelného rozvoje a budování celosvětového partnerství pro rozvoj řadí také zlepšení zdraví matek – snížení mateřské úmrtnosti (cíl 5.) a prosazení rovnosti pohlaví a posílení role žen ve společnosti (cíl 3.), v jehož rámci mělo být do roku 2005 dosaženo odstranění nepochopitelnosti pohlaví v základním a středním školství a do roku 2015 na všech vzdělávacích úrovních. Je zajímavé, že přes svou obecnou proklamaci (a očividné nesplnění) se rozvojové cíle milénia zabývají pouze jednou z mnoha oblastí, v níž je nutné prosadit rovnost mužů a žen – zcela například opomíjejí oblast politiky a veřejného života obecně! Stránky jsou v českém jazyce.

<http://www.ceskoprotichudobe.cz> | **Hodnocení:***** 1/2

UNIE KŘEŠŤANSKÝCH ŽEN: Unie katolických žen (dále UKŽ) je občanské sdružení, které vzniklo v roce 1992 a navazuje na činnost předválečné Unie katolických žen a dívek. UKŽ je úzce provázána s katolickou církví (přímá účast katolických duchovních na činnosti organizace) a usiluje o sdružování žen na křesťanské platformě, jejich vyšší informovanost, podporu a sebevzdělávání, pomoci jim „přijímat svou odpovědnost za rodinu, duchovní společenství i za celou současnou společnost v duchu křesťanských tradic“ (Stanovy UKŽ). UKŽ dále vyvíjí snahu o proměnu postojů české veřejnosti ke křesťanským hodnotám (např. potřebám lidského života), reprezentuje názory křesťanský orientovaných žen ve veřejném procesu a usiluje o prosazování rovných příležitostí na všech úrovních politického života. Nedílnou součástí činnosti UKŽ je i mezinárodní spolupráce a praktická pomoc – Poradna pro ženy.

ní technologie hranici práce/rodina více propustnou tím, že se práce stává úlohou, která může být vykonána na téměř jakémkoli místě?“ (s. 44). Flexibilita místa a času výkonu práce má za následek zpochybnění jasné dělící čáry mezi pracovním a soukromým životem, na kterém byla vystavěna instituce manželství. Tato myšlenka vtahuje pozornost autorů více do propojení pracovního a rodinného života a teorií, které zdůrazňují „klouzání“ rodinného a pracovního času, ale i hodnot těmto sférám připisovaných. Téma shrnuje myšlenka, která by měla být důležitým poselstvím pro sociology práce: „Jakákoli analýza práce a zaměstnání, která je odděluje od rodiny a domova, je hluboce vadná“ (s. 63).

Dalším tématem, kde je genderová perspektiva integrována, je téma organizační kariéry, jež je vlastní Judy Wajcman, která zde evidentně čerpá ze svých výzkumů a publikací na téma své nejslavnější knihy *Řídit jako muž*. Opět je zde východiskem globální změna v organizačním životě směrem od klasického typu lineární kariéry v rámci jedné organizace, ve které byl velmi důležitý věk a která v podstatě vylučovala ženy, ke kariéře jako individuálnímu projektu („career as a project of the self“, s. 72), jež je také důsledkem přechodu od byrokratického k podnikatelskému stylu řízení. Tento trend spolu nese individualizaci kariéry v důsledku nárůstu nejistoty práce a moci organizací určovat lidské biografie a oddělení organizačních a podnikových zájmů od zájmů pracovníků. Pracovníci chápou organizace spíše instrumentálně než jako autoritu, organizace jsou příležitostmi pro získání zkušenosti zapadající do celoživotního kariérního projektu. Tyto změny mají silný genderový význam: „původní idea kariéry je zakotvená v maskulinních organizačních kulturách“ (s. 76). Tyto změny umožnily vstup žen do organizační hierarchie a managementu organizací, což vedlo některé autory ke dvěma typům závěrů: 1. styl řízení organizací se mění ve směru více femininních charakteristik, kterým se budou muset přizpůsobit i muži; 2. ženský a mužský styl řízení se výrazně liší. Wajcman a Edwards však tvrdí, že tyto představy byly pouze iluzí a že „realita manažerské praxe vy-

žaduje, aby se obě pohlaví konformovala s tvrdým „macho“ stereotypem „řídít jako muž“ (s. 83).

Další dvě kapitoly se soustředí na definice a měření výkonu v rámci organizací a na organizační moc. Podle autorů je řízení výkonu v organizacích typem rituálu a zároveň základní myšlenkou tohoto tématu je pro ně požadavek, že by měly existovat formálně předepsané standardy s cílem dát pracovníkům jasně najevo to, co je od nich očekáváno (s. 90). Wajcman a Edwards upozorňují na to, že „jakákoli organizační praktika může mít nezamýšlené důsledky“, protože důležitou roli hraje jazyk a očekávání, která mohou činit některé praktiky přijatelné a jiné nelegitimní (s. 94). Řízení výkonu v organizacích popisují jako proces sociálního konstruování pravidel, kdy pracovníci mají možnost volby a pravidla generuje proces jejich interakce. V šesté kapitole jsou organizace chápány jako struktury moci a moc je „schopnost kontrolovat vzorce sociální interakce“ (s. 116). Tak např. pracovní právo udržuje genderovou dělbu práce tím, že přináší určitý typ ochrany žen a udržuje je více spjaté s domácností a tím udržuje i určitý typ mocenských vztahů mezi ženami a muži. Uplatňování moci v organizacích prostřednictvím interakcí a diskursů je ilustrováno na příkladu sexuálního obtěžování, kdy „i například iniciátor může být chycen v existujících diskurzech a cítit, že sexuální obtěžování je přijatelné, nebo dokonce očekávané“ (s. 121).

Sedmá kapitola převrací *Politiku pracovního života* do makroekonomické roviny. Tento převrat s sebou nese vymizení genderové perspektivy z celého ambiciózního projektu zachycení současných trendů na pracovním trhu. Makrozkoumání pracovních vztahů začíná tématem risku a chyb v organizačním rozhodování, které mají více či méně katastrofické následky. Důležitá je otázka technologií, které se mohou stát politickým nástrojem v kapitalistické kultuře založené na vědění.

Poslední třetina knihy se zabývá otázkou vytváření trhu v globální společnosti a globalizací jako promyšleným projektem nebo nevyhnutelným důsledkem vývoje společnosti. Autoři popisují některé teorie vývoje kapitalismu a va-

Stránky jsou přehledně členěny a obsahují odkazy na základní okruhy činnosti UKŽ: O nás – představení a historie vzniku organizace, Stanovy, Organizační struktura členství, Z činnosti, Výroční zprávy, Ekumenická spolupráce, Mezinárodní spolupráce, Spolupráce v rámci ČR, Křesťanská poradna pro ženy, Projekty, Fotogalerie, Babyka – časopis UKŽ a Kontakt. Zastavím se stručně u jedné z aktivit UKŽ – Křesťanské poradny pro ženy (dále KPŽ). KPŽ byla založena v roce 1999, funguje dvakrát týdně na pražském telefonním čísle a zajišťuje bezplatnou pomoc na bázi dobrovolnic a spolupráce s panelem odborníků a odbornic (lékaři, psychologové, psychiatři a psychoterapeuti, kněží a právník). Stránky prezentují zajímavou analýzu činnosti poradny – okruhů problémů, s nimiž se klientky (a klienti) na poradnu obracejí: domácí násilí, ztráta zaměstnání, diskriminace na pracovišti a v rodině, zdravotní problémy, životní orientace, drogy, ochrana nenarozeného života a hospicová péče. KPŽ klade důraz na fakt, že služby jsou poskytovány bez ohledu na rasu, pohlaví, náboženskou orientaci nebo církevní příslušnost, formulace cílů však poukazuje na křesťanský charakter služby a tím jsou dané i nabízené možnosti řešení určitých životních otázek (např. zmíněná ochrana nenarozeného života). Stránky jsou přehledně graficky členěny a jsou v českém jazyce.

<http://www.katolickezeny.cz> | Hodnocení:***

Na závěr bych opět ráda zdůraznila, že výčet zde uvedených stránek není a nemůže být úplný. V příštím čísle Vás seznámíme s dalšími zajímavými stránkami a odkazy. V případě, že o některých víte a domníváte se, že bychom se jim mohly věnovat v příštím čísle, zašlete prosím adresu stránky na níže uvedenou adresu. Samozřejmě je možné zaslat také případné komentáře, kritiky či návrhy.

petra.rakusanova@soc.cas.cz